

تصویب منطقه آزاد اردبیل ضرورتی ملی

دکتر مجید خدابخش، استاندار اردبیل

تاریخچه ایجاد مناطق آزاد تجاری به پس از جنگ جهانی دوم بر می گردد که کشورهای متعدد پس از استقلال آن را راه حلی برای جبران عقب ماندگی ها یافتند.

این کشورها همزمان با کسب استقلال سیاسی به دنبال استقلال اقتصادی - صنعتی بر آمدند تا بدین ترتیب کشورهای خود را از ویرانی های جنگ جهانی دوم رها ساخته و در مسیر پیشرفت قرار دهند. در میان نظریه های متعدد که برای توسعه صنعتی ارائه شد سیاست تشویق یا توسعه صادرات مورد توجه قرار گرفت، سیاست توسعه صادرات ضمن رهایی کشورهای مذکور از سرخوردگی سیاست واردات، می توانست آنها را در مسیر توسعه اقتصادی قرار دهد. ایده تشکیل مناطق آزاد در چنین فضایی شکل گرفت تا بدین ترتیب ضمن ایجاد انگیزه برای سرمایه گذاری کمپانی های خارجی و به تبع آن تکنولوژی جدید، اشتغال جدید و توان صادرات و کسب ارز فراهم شود.

هم اکنون مناطق آزاد با پشت سر گذاشتن ۷ دهه از عمر خود نه تنها اهمیت خود را از دست نداده اند بلکه کماکان به عنوان یکی از راههای جذب سرمایه های بین المللی (سرمایه های مالی، تکنولوژی، دانش و فناوری) در کانون توجه قرار دارند به نحوی که امروزه ۸۵۰ منطقه آزاد در سطح جهان فعالیت دارند.

در کشورمان ایران نیز در برنامه اول توسعه ایجاد سه منطقه آزاد تجاری - صنعتی مورد تصویب قرار گرفت، در ماده (۱) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران در رابطه با اهداف ایجاد مناطق آزاد تجاری و صنعتی این چنین آمده است: « به منظور تسریع در انجام امور زیربنایی، عمران و آبادانی، رشد و توسعه اقتصادی، سرمایه گذاری و افزایش درآمد عمومی، ایجاد اشتغال سالم و مولد، تنظیم بازارکار و کالا، حضور فعال در بازارهای جهانی و منطقه ای، تولید و صادرات کالاهای صنعتی و تبدیلی و ارائه خدمات عمومی، به دولت اجازه داده می شود مناطق ذیل را به عنوان مناطق آزاد تجاری و صنعتی براساس موازین قانونی و این قانون اداره نماید».

همانطوری که ملاحظه می شود اهداف مورد نظر قانون گذار از ایجاد مناطق آزاد همان اهدافی است که چند دهه پیش موجب توسعه اقتصادی کشورهایی شد که از جنگ جهانی دوم جز ویرانه ای از آنها برجای نمانده بود.

به دنبال سیاست های دولت تدبیر و امید برای ایجاد توسعه متوازن و به ویژه رفع محرومیت از مناطق مرزی با استفاده از ظرفیت های آنها، بعد از مطالعات مفصل ایجاد ۷ منطقه آزاد در مناطق مرزی به تصویب هیات محترم

دولت رسید و برای تصویب تقدیم مجلس شورای اسلامی شد، که بعد از دو بار طرح در جلسه علنی مجلس متأسفانه رای لازم را برای تصویب به دست نیاورد صرف از نظر از بحث پیرامون چرایی تصویب نشدن لایحه مذکور، ضروری دانستیم تا در خصوص یکی از مناطق آزاد پیشنهادی در لایحه مذکور توضیح داده شود تا به اهمیت استراتژیک و نقش بی بدیل آنها در توسعه منطقه و کشور پی برده شود

استان اردبیل یکی از استان های مرزی کشور با ۲۸۰ کیلومتر مرز مشترک است که از آن به دروازه کشورهای حوزه قفقاز یاد می شود.

با این وصف انتظار می رود این استان با توجه به ظرفیت های موجود به پایگاه بزرگ کشور برای ورود به بازار کشورهای حوزه قفقاز در نظر گرفته شود ولی محرومیت انباشته در این استان و به ویژه نقاط مرزی چنان است که نه تنها پاسخگوی انتظارات مردم منطقه واقع نشده، بلکه از بعد ملی نیز برای ورود به بازارهای کشورهای حوزه قفقاز و ماورا قفقاز از نقش و تاثیر آن غفلت شده است.

در بیان اهمیت استان اردبیل و منطقه آزاد در نظر گرفته شده در آن ، همین کفایت بدانیم که منطقه مذکور در شمال استان به عنوان منطقه آزاد از بازار ۱۴۳ میلیونی روسیه حدود ۳۰۰ کیلومتر فاصله دارد.

از طرف دیگر شمال استان اردبیل به لحاظ شرایط جوی ، خاک حاصل خیز و تنوع کشت ، می تواند با جذب سرمایه های خارجی و نیز تکنولوژی روز دنیا در زمینه کشاورزی و دامداری به یکی از قطب های تامین مایحتاج غذایی روسیه تبدیل شود، بدیهی است این مهم جز با ایجاد منطقه آزاد ممکن نخواهد شد.

امید است در ماه هایی که پیش روی داریم با نگاه مجلس فعلی و مجلس آینده مقدمات تصویب این منطقه آزاد فراهم شود.

منبع: روزنامه همشهری: ۲۰ بهمن ۹۴